

Posudek oponenta disertační práce

Disertační práce:

Životní styl a kvalita života lidí s nadváhou a obezitou

Autor: Mgr. Ing. Simona Šimková

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta

Práce Mgr. Ing. Simony Šimkové je zaměřena na potenciální spojitosti mezi vznikem nadváhy nebo obezity a životním stylem jedince a na vliv nadváhy nebo obezity na kvalitu života. Téma je vysoce aktuální, protože výskyt neadekvátní tělesné hmotnosti v populaci je velmi vysoký a nejsou známky toho, že by se tento nepříznivý stav v populaci zlepšoval. Obezita je navíc dávána do souvislosti s růstem incidence řady neinfekčních „civilizačních“ chorob, jako jsou například nemoci kardiovaskulárního systému, diabetes II. typu, některá nádorová onemocnění a další. Práce naznačuje vysokou vědeckou erudici Mgr. Ing. Simony Šimkové a její schopnost samostatně vědecky pracovat.

Souhrn práce plně odpovídá jejímu obsahu. Úvod stručně a jednoznačně uvádí čtenáře do řešené problematiky. Teoretická část obsahuje všechna potřebná východiska k řešení praktické části a ukazuje, že uchazečka umí dobře pracovat s vědeckou literaturou. Využití velkého množství publikovaných dat dává této části odpovídající kvalitu. Cíle práce a hypotézy jsou formulovány přesně dle požadavků stručně a jasně.

Praktická část práce je zpracována velmi precizně. Metodika sběru a vyhodnocení sociologických dat je popsána do posledního detailu, stejně jako metodika měření tělesného složení s využitím měření bioimpedance. K této části mám jedinou výhradu – chybí mi popis a charakteristika (formou diskuse silných a slabých stránek) přístroje InBody 270. Toto ale nesnižuje vynikající úroveň metodické části. Tato část je přehledná a srozumitelná, a logická stavba experimentu je naprosto zřejmá.

Výsledky jsou velmi přehledně uspořádány v tabelární nebo grafické formě. Bylo získáno obrovské množství dat, které bylo nutné vyhodnocovat s využitím vhodných statistických metod. Velmi oceňuji téměř dokonalou logickou stavbu této části. Při nutnosti zpracovávat velké objemy dat by bez této logické stavby a matematické preciznosti byla tato část zcela nepřehledná. Diskuse výsledků je na vynikající úrovni.

Závěry práce jsou formulovány stručně, přehledně a srozumitelně a korespondují s vytyčenými cíli. Jazykové, grafické a formální zpracování práce je vynikající. Seznam citací je zpracován s velkou pečlivostí a neobsahuje naprosto žádné nedokonalosti.

V disertační práci uchazečka získala velmi inspirativní korelace mezi objektivními daty získanými měřením tělesného složení a subjektivními daty získanými ze sociologického průzkumu. Uchazečka prokázala, že existuje vztah mezi obezitou a subjektivním vnímáním kvality života. Velmi záslužným výsledkem je i implementace dotazníku WHO o kvalitě života do praxe a tvorba, testování a implementace do praxe vlastního dotazníku mapujícího životní styl. Tento dotazník může být velmi dobře využit při dalších vědeckých výzkumech na podobné téma.

K práci mám několik doplňujících dotazů:

- Byla v některých předchozích výzkumech samostatně sledována kategorie morbidní obezity? U této kategorie by sledované korelace mohly být velmi silné
- Metodika, str. 71: a) Lze charakterizovat, co je to „nadměrné množství kofeinu“? b) Jak bylo realizováno měření na InBody v Táboře a Českém Krumlově? Jedná se o místo a formu transportu přístroje
- Str. 79: Konstatuje se, že v doméně fyzického zdraví mělo 70 % respondentů mírně nebo výrazně sníženou kvalitu života. Očekával bych, že tito lidé budou se svým zdravím nespokojeni. Dle tab. 14 je ale nespokojených pouze 10,5 % respondentů. Je pro tuto disproporci nějaké vysvětlení?
- Str. 117: Zpracování příslušných výsledků vedlo k závěru, že věk nemá vliv na hodnotu beztukové tkáně (FFM) a hodnotu bazálního metabolismu. To je hodně překvapivé zjištění, které je v rozporu s Harris-Benedictovými rovnicemi i s tradičním postulátem, že s věkem klesá množství svalové tkáně a roste množství tukové tkáně. Je pro to nějaké vysvětlení?

Využití velkého množství naměřených dat a precizní zpracování dávají této práci velmi vysokou kvalitu. Veškerá data jsou podrobena kritickému posouzení a jsou z nich vyvozeny patřičné závěry.

Disertační práce splňuje veškeré požadavky kladené na tento typ prací.

Z výše uvedených důvodů

doporučuji

přijmout disertační práci Mgr. Ing. Simony Šimkové k obhajobě.

V Praze dne 07.6.2023

doc. Ing. Jan Pánek, CSc.

oponent

Oponentský posudek disertační práce

Životní styl a kvalita života lidí s nadváhou a obezitou

Autor: Mgr. Ing. Simona Šimková

Zdravotně sociální fakulta Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Práce má 213 stran, je složena ze 140 stran originálního textu, včetně 9 obrázků-grafů a 58 tabulek. Dále publikace obsahuje seznam zkratk a jejich vysvětlení, seznam literatury, kde je citováno 276 prací, vesměs recentních a 5 příloh.

Volba a zpracování tématu:

Problematika nadváhy a obezity, respektive úvaha nad možností ovlivnění kvality života a posouzení životního stylu u lidí obézních, či trpících nadváhou je stále velice aktuální téma. V posledních letech, díky závěrům mnoha studií, zjišťujeme široké konsekvence této problematiky, a to nejen z pohledu možných medicínských komplikací, ale i ve sféře socioekonomické. V předkládané publikaci je autorkou zeširoka a velmi pečlivě rozebrána hned z několika hledisek.

V první, teoretické části publikace, autorka předkládá brilantní přehled možných diagnostických a skórovacích systémů, se zaměřením na obezitu, posouzení kvality života, životního stylu. Vysvětluje jednotlivé pojmy a dává do souvislostí se stavy nadváhy a obezity.

V druhé, výzkumné části publikace si autorka nejprve jasně stanovuje cíle studie, zformuluje hypotézy a výzkumné otázky. Následuje podrobný popis metodiky sběru dat a statistické vyhodnocení. V oddílu výsledky přehledně, pomocí schémat, grafů a tabulek předkládá čtenáři získaná data. V části diskuze komentuje autorka své výsledky, porovnává s výsledky dřívějších pozorování viz uvedená literatura. Velice kladně hodnotím širokou zdrojovou bázi a prezentaci vlastních výsledků v konsekvenci s výsledky citovaných prací. V závěrečném shrnutí diskuze jasně formuluje odpovědi na stanovené hypotézy a naplňuje tak zcela cíle projektu.

Výsledky:

Hlavním cílem studie bylo zjistit, jaká je kvalita života a životní styl osob s nadváhou a obezitou, popsat případné odlišnosti od kvality života a životního stylu osob s normální tělesnou hmotností.

Dílčí cíle, vedoucí k naplnění hlavního cíle: zjistit jaká je kvalita života osob s nadváhou a obezitou, jaký je životní styl a jaké je tělesné složení těchto osob.

V rámci systematičnosti a přehlednosti byly vytvořeny výzkumné otázky a následně hypotézy.

Použitím kvantitativní výzkumné strategie (sběr dat pomocí dotazníků) a vyhodnocení naměřených dat bioimpedančním přístrojem InBody 270 byla získána veškerá data a následně statisticky zpracována.

Autorka předkládá přehledně zpracované výsledky. Prokazuje významný rozdíl v kvalitě života respondentů v souvislosti s BMI. Osoby s nadváhou a obezitou měly horší kvalitu života. Životní styl respondentů byl hodnocen v jednotlivých položkách, a dále jako skóre životního stylu. Bylo prokázáno, že zdravější životní styl mají ženy. BMI významně souviselo s negativním skóre životního stylu, tedy vyšší BMI souviselo s méně zdravým životním stylem. Věk neměl na životní styl vliv. BMI významně souviselo také se vzděláním, ekonomickou aktivitou. Zjištěny byly také odlišnosti ve stravování, konzumaci alkoholu a kouření. Tělesné složení respondentů se lišilo v souvislosti s BMI. U parametrů jako jsou obvod pasu, podíl tělesného tuku, množství viscerálního tuku byly zjištěny vyšší hodnoty s rostoucím BMI.

Přípomínky:

k předkládané publikaci mám jen několik drobných, spíše stylistických kritických poznámek:

1. K citacím není třeba dopisovat strany viz na str. 12 (Svobodová 2008, s.122) několikrát, dále v textu již nejsou
2. U kapitoly Metodika chybí číslování podkapitol
3. Vyhodnocení hypotéz, výzkumných otázek-patří do Diskuze?

Shrnutí:

Disertační práce Mgr. Ing. Simony Šimkové zpracovává velice aktuální téma. Stanovené cíle a hypotézy otevírají velmi zajímavou multioborovou problematiku. Použitá metodika je naprosto precizní, autorka prezentuje vlastní skórovací schéma. Zpracování dat je díky tabulkám a grafům přehledné, i při takovém množství získaných dat. Velice oceňuji práci se zdrojovou bází, aktuálnost použité literatury a konotace s vlastními výsledky. V závěru publikace svými výsledky zcela naplňuje vytýčené cíle projektu.

Zjištěné výsledky i použité postupy v této studii (vlastní dotazník) jsou velkým přínosem pro širokou multioborovou platformu nejen medicínských odborníků. Jistě budou dobře využitelné v prevenci, ale i léčbě nadváhy a obezity jak dětí, tak dospělých.

Předložená disertační práce splňuje všechny kladené požadavky, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Doc. MUDr. Helena Lahoda Brodská, PhD

V Praze 12.5.2023